Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z22-004581

Portefeuillehouder wethouder drs. W.B. Alink-Scheltema

Datum B&W-besluit 25 januari 2022

Afdeling

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
N.J. Altorf

Voor de vergadering van raad d.d.
10 maart 2022

Behandelen in de raadscommissie Ruimte en Economie
op 15 februari 2022

Onderwerp

Inbesteding nascheiding en verwerking restafval gemeente Aalsmeer

Gevraagd besluit

1. In te stemmen met het maken van nadere afspraken met overheidsgedomineerd afvalverwerker OMRIN uit Friesland om op basis van de door Meerlanden opgestelde businesscase 'inbesteding nascheiding en verwerking restafval gemeente Aalsmeer' te komen tot een overeenkomst;
2. In te stemmen met, om vooruitlopend op de eventuele inbesteding bij OMRIN, het in collectiviteit met regiogemeenten starten van een Europese aanbesteding voor de verwerking van het restafval/PMD om zeker te zijn van verwerking per 1-1-2023;
3. Indien de uitwerking dan de businesscase met overheidsgedomineerde afvalverwerker OMRIN positief is, in te stemmen met het tijdig stopzetten van de deelname aan de collectieve Europese aanbesteding.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het contract voor de verwerking van restafval met het AEB verloopt per 31-12-2022. Het doel is om per 1-1-2023 een nieuwe overeenkomst te hebben met een afvalverwerker voor de verwerking van het restafval, tegen zo laag mogelijke kosten en zo min mogelijk milieueffect.

Het college heeft de voorkeur hierbij te kiezen voor inbesteding van de nascheiding en de verwerking van het restafval bij de overheidsgedomineerde afvalverwerker OMRIN uit Friesland

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

1. Het maken van nadere afspraken met overheidsgedomineerd afvalverwerker OMRIN uit Friesland om op basis van de door Meerlanden opgestelde businesscase 'inbesteding nascheiding en verwerking restafval gemeente Aalsmeer' te komen tot een overeenkomst;
2. Vooruitlopend op de eventuele inbesteding bij OMRIN, in collectiviteit met regiogemeenten een Europese aanbesteding te starten voor de verwerking van het restafval/plastic, metaal en drinkpakken (PMD) om zeker te zijn van verwerking per 1-1-2023;
3. Indien de businesscase met overheidsgedomineerde afvalverwerker OMRIN positief is, tijdig de deelname aan de collectieve Europese aanbesteding stop te zetten.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 4, openbare ruimte

Aanleiding

In de metropoolregio Amsterdam en de regio Duin en Bollenstreek werken gemeenten en 'hun' overheidsorganisaties op het gebied van afval- en grondstoffenbeheer in verschillende combinaties en op verschillende onderwerpen samen. De verwerking van het ingezamelde huishoudelijk restafval vindt voor al deze gemeenten plaats bij afvalenergiecentrale AEB te Amsterdam. De gemeente Amsterdam heeft als enig aandeelhouder het besluit genomen tot verkoop van AEB. Naast dit besluit heeft het college van Amsterdam besloten om geen nieuw afvalverwerkingscontract aan AEB mee te geven bij de verkoop. Amsterdam heeft als eigenaar van het AEB er wel voor gekozen een overbruggingscontract af te sluiten voor drie jaar om het restafval nog aan te leveren bij het AEB. Daarna bereidt Amsterdam een aanbesteding voor de verwerking van het huishoudelijk restafval voor. Aalsmeer en de andere klantgemeenten kunnen echter vanwege juridische/aanbesteding technische redenen geen overbruggingsperiode van drie jaar afsluiten met het AEB.

Het contract van Aalsmeer en van de andere klantgemeenten loopt nog tot eind 2022. Daarom is door 18 regiogemeenten in samenwerking met Meerlanden onderzocht op welke wijze de verwerking van het ingezamelde restafval kan worden gewaarborgd. Er zijn vier strategische opties verkend:

1. Verlengen van de huidige contracten;
2. Aanbesteding aan de markt;
3. Deelnemen in een overheidsgedomineerde verwerkingsorganisatie (bv HVC of Omrin);
4. Andere strategische opties zoals een eigen verwerkingsinstallatie.

Door adviesbureau IPR Normag is in samenspraak met en in opdracht van de klantgemeenten onderzoek gedaan naar bovenstaande opties. Optie 1 valt vanwege juridische redenen af en optie 4 wordt op voorhand vanwege praktische redenen als niet haalbaar beschouwd. Dit betekent dat optie 2 en 3 als mogelijkheid kunnen worden beschouwd.

Elke gemeente diende daarbij voor zichzelf antwoord te geven op onderstaande vragen:

1. Aanbesteden of inbesteden;
2. Welke dienstverlening;
3. Individueel of collectief.

Ad 1) De eerste vraag die moest worden beantwoord, is of een gemeente kiest voor een (Europese) aanbesteding of een inbesteding bij een overheidsgedomineerd bedrijf zoals bijvoorbeeld OMRIN (Friesland) of HVC (Alkmaar). In de bestuurlijke samenvatting 'Verkenning strategische opties verwerking van huishoudelijk afval' zijn deze twee opties globaal naast elkaar gezet met de belangrijkste kenmerken en verschillen. De optie van inbesteding is nader onderzocht in het voorjaar van 2021. Dit heeft geresulteerd in de notitie 'Memo ter ondersteuning van besluitvorming over de route voor verwerking huishoudelijk restafval: aanbesteding aan de markt of deelnemen in een overheid gedomineerde afvalverwerker'.

Op basis van deze rapportages en het gegeven dat Aalsmeer als beleidslijn heeft gekozen om het restafval/PMD afval te laten nascheiden, heeft het college er voor gekozen om de optie van inbesteding met een overheidsgedomineerde bedrijf nader te onderzoeken[1] door Meerlanden hiervoor een

[1] 14 september 2021 is hierover een brief aan de raad gestuurd: 'Keuze voor inbesteden of aanbesteden verwerking restafval na 31-12-2022'
28 september 2021 is in een informeel overleg gehouden over het onderwerp 'inbesteden of aanbesteden;
14 december 2021 is in de raadsbrief 'stand van zaken implementatie afvalinzamelplan' door het college aangegeven dat Omrin de meest geschikte samenwerkingspartner lijkt.

businesscase te laten opstellen. De eerdergenoemde memo's zijn door Meerlanden verwerkt in de businesscase 'Inbesteding nascheiding en verwerking restafval gemeente Aalsmeer, dd. januari 2022' (bijlage 1). In deze businesscase is o.a. aandacht besteed aan de wijze van toetreden, de risico's, de overslag, het transport en de verwerking van het rest/PMD-afval.

Mede met het oog op het nieuwe afvalbeleid van gemeente Aalsmeer (waarbij gekozen is voor het nascheiden van PMD) is de route van inbesteding bij Afvalsturing Friesland/Omrin een reële optie. Omrin is de handelsnaam waarvan Afvalsturing Friesland (afvalverwerking) en Fryslân Miljeu (logistieke dienstverlening) samen gebruikmaken.

Ad 2) De tweede vraag was welke dienstverlening een gemeente wil afnemen. Dit heeft betrekking op de wijze waarop het PMD-afval in de gemeente wordt ingezameld. In Aalsmeer hebben we op basis van het grondstoffenplan 2021 – 2025 gekozen voor nascheiding van het PMD. Dit past binnen het bedrijfsmodel van de overheidsgedomineerde afvalverwerkers.

Ad 3) De derde vraag was of Aalsmeer individueel of collectief een businesscase maakt om aan te sluiten bij een overheidsgedomineerd afvalverwerker. Aalsmeer heeft er vanwege haar specifieke situatie (de keuze voor PMD nascheiding) gekozen voor een individuele businesscase inbesteden.

Argumenten

De verwerking van het restafval/PMD moet worden gecontinueerd. Het is cruciaal dat ook op 1-1-2023 het restafval op tegen zo laag mogelijke kosten en zo min mogelijke milieubelasting wordt verwerkt.

Het proces om te komen tot een nieuw verwerkingscontract verloopt via drie stappen:
Fase 1 Verkenning, dit was de eerste fase tot eind 2020 waarbij iedere gemeente haar voorlopige voorkeursrichting heeft bepaald;
Fase 2 Verdieping, gezamenlijk vervolgproces ter voorbereiding op aan/inbesteding (voorjaar 2021);
Fase 3 Realisatie, uitwerken van de definitieve optie inbesteding met als escape een Europese aanbesteding.

Kanttekeningen

Om zeker te zijn dat de verwerking van het restafval/pmd is per 1-1-2023 is gewaarborgd, wordt parallel aan het proces van inbesteding in collectiviteit met andere regiogemeenten een Europese aanbestedingsprocedure doorlopen.

Als na afronding van de businesscase en uit overleg met Meerlanden en OMRIN blijkt dat de inbesteding succesvol verloopt dan zal Aalsmeer zich uit dit aanbestedingsproces terugtrekken. Het go/no go moment hiervoor ligt in het voorjaar van 2022. Een risico van inbesteding bij overheidsgedomineerde organisaties kan zijn dat marktpartijen deze constructies soms aanvechten.

Amsterdam loopt zijn eigen route en planning. Amsterdam heeft gekozen voor een overbruggingsperiode van drie jaar met het AEB, pas daarna gaat Amsterdam aanbesteden. Het is daarom voor de regiogemeenten nu een relatief gunstig moment om aan te besteden omdat nu niet alles in één grote 'bulk' op de markt komt en er daardoor geen dreiging is van een 'lock-in' situatie waarbij maar één partij de gevraagde capaciteit kan leveren. Het is op voorhand niet duidelijk wat de prijsstelling is bij een aanbesteding of waar het restafval gaat worden verwerkt. Dit kan zowel goedkoper als duurder uitvallen t.o.v. een overeenkomst met een overheidsgedomineerd bedrijf.

Financiën

Ten opzichte van het huidige kostenniveau van de afvalverwerking bij het AEB (met bronscheiding van PMD) zal de overgang door inbesteding bij Omrin (met nascheiding van PMD)

naar verwachting een verhoging van de verwerkingskosten van € 132.000,- per jaar teweegbrengen. Indien wordt gekozen voor aanbesteding aan de markt moet ook rekening worden gehouden met hogere verwerkingskosten, afhankelijk van de marktwerking kan dit zowel hogere als lagere kosten met zich meebrengen t.o.v. de inbestedingsvariant.

Los van de kosten van verwerking dient bij inbesteding bij Omrin ook rekening te worden gehouden met de (eenmalige) kosten voor de verwerving van aandelen. Op basis van het aantal aandelen en de prijs kan dit naar verwachting tussen de € 30.000 tot € 105.000 liggen.

De financiële gevolgen inclusief de dekking van de extra kosten worden meegenomen in de Kadernota 2023.

Communicatie

Niet van toepassing

Procedure

Behandeling in de collegevergadering van 25 januari 2022
Behandeling in de commissie Ruimte- en economie van 15 februari 2022
Besluitvorming in de raad van 10 maart 2022.
College heeft mandaat om nadere afspraken met Omrin te maken in samenspraak met Meerlanden.

Bijlagen

Memo Meerlanden, Inbesteding nascheiding en verwerking restafval gemeente Aalsmeer, dd. januari 2022

de secretaris,

drs. Sj. Vellenga

de burgemeester,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	**Aanvaarde amendementen / moties**
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. In te stemmen met het maken van nadere afspraken met overheidsgedomineerd afvalverwerker OMRIN uit Friesland om op basis van de door Meerlanden opgestelde businesscase 'inbesteding nascheiding en verwerking restafval gemeente Aalsmeer' te komen tot een overeenkomst;
2. In te stemmen met, om vooruitlopend op de eventuele inbesteding bij OMRIN, het in collectiviteit met regiogemeenten starten van een Europese aanbesteding voor de verwerking van het restafval/PMD om zeker te zijn van verwerking per 1-1-2023;
3. Indien de uitwerking dan de businesscase met overheidsgedomineerde afvalverwerker OMRIN positief is, in te stemmen met het tijdig stopzetten van de deelname aan de collectieve Europese aanbesteding.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 10 maart 2022.

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte